

การคิดตามผลครุศาสตร์มหาวิทยาลัย สาขาวิชาอุดมศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นางประนอม ภูมิรัตนเจริญทร์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์มหาวิทยาลัย
ภาควิชาอุดมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-579-347-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017500

117888008

A FOLLOW-UP OF MASTER'S DEGREE GRADUATES IN HIGHER EDUCATION,
CHULALONGKORN UNIVERSITY

Mrs. Pranorm Poomirattanajarine

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Higher Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-579-347-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การติดตามผลครูศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โดย

นางประนอม ภูมิรัตนเจริญทรัพย์

ภาควิชา

อุดมศึกษา

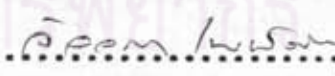
อาจารย์ที่ปรึกษา

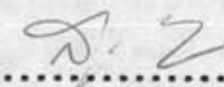
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา ไชวี่โลกุล

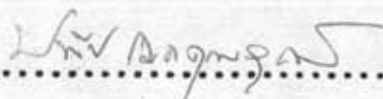
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยบันทึกนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา ไชวี่โลกุล)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ปัทมา เมธาคุณวุฒิ)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ประណอม ภูมิรัตนจรินทร์ : การติดตามผลครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (A FOLLOW-UP STUDY OF MASTER'S DEGREE GRADUATES
IN HIGHER EDUCATION CHULALONGKORN UNIVERSITY) อ.ที่ปรึกษา :
ศศ.ดร.สุกัญญา โขวิไลกุล, 292 หน้า. ISBN 974-579-347-7

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของมหาบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา เกี่ยวกับ
หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชาอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ในด้านจุดมุ่งหมาย เนื้อหา การจัดการเรียนการสอน ศึกษาความก้าวหน้าทางวิชาชีพของมหาบัณฑิต
สาขาวิชาอุดมศึกษา และศึกษาความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของมหาบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา
เกี่ยวกับการนำความรู้ความสามารถไปใช้ในการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิต

ผลการวิจัยพบว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณธรรม มีความรู้กว้างขวางและ
ลึกซึ้งในศาสตร์อุดมศึกษาบรรลุผลอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านเนื้อหาวิชานั้น หมวดวิชาบังคับทุกวิชาเป็น
ประโยชน์ในการทำงานอยู่ในระดับมาก และมีรายวิชาเลือกประมาณ 5-6 วิชา ที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อ
การทำงานมาก ด้านการจัดการเรียนการสอนมหาบัณฑิต ประทับใจในความเป็นกันเองของอาจารย์ผู้สอน
มาก และเห็นว่าผู้เรียนควรมีวินัยในตนเองในการทำงาน ศึกษาค้นคว้าก่อนเข้าชั้นเรียนตามประมวลคำสอน
รายวิชาที่อาจารย์กำหนดไว้ และแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียนให้มากขึ้น ควรมีการประเมินผลการเรียน
การสอนและให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างสม่ำเสมอ ด้านการทำวิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ส่วนใหญ่ใช้เวลาศึกษา
2 ปี 6 เดือน และใช้เวลาในการทำวิทยานิพนธ์ 1 ปี มหาบัณฑิตเห็นควรปรับกลไกในการเสนอหัวข้อ
วิทยานิพนธ์ให้เร็วขึ้น เพื่อจะได้สำเร็จการศึกษาภายใน 2 ปี

มหาบัณฑิตมีความก้าวหน้าทางวิชาชีพอยู่ในเกณฑ์ คือ หลังสำเร็จการศึกษา มหาบัณฑิตมีผลงาน
ทางวิชาการมากขึ้น ได้มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้มากขึ้น โดยเข้ารับการอบรม ศึกษาดูงาน นอกจากนี้การให้
บริการทางวิชาการ โดยได้รับเชิญเป็นวิทยากรและประธานกรรมการ กรรมการ เพิ่มมากขึ้นกว่าก่อนเข้า
ศึกษาในภาควิชาอุดมศึกษา

ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของมหาบัณฑิตเห็นว่า มหาบัณฑิตสาขาวิชาอุดมศึกษา มีความรู้ ความสามารถ
ในการปฏิบัติงาน ความเป็นนักวิชาการ และความเป็นผู้นำในระดับมาก ส่วนที่มีความแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของมหาบัณฑิต คือ ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน
ด้านความเป็นนักวิชาการ โดยที่ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นมีความเห็นว่ามีคุณสมบัติสูงกว่า

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา อุดมศึกษา
สาขาวิชา อุดมศึกษา
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

PRANORM POOMIRATTANAJARINE : A FOLLOW-UP OF MASTER'S DEGREE GRADUATES
IN HIGHER EDUCATION, CHULALONGKORN UNIVERSITY. THESIS ADVISOR :
ASST.PROF. SUKANYA KOVILAIKOOL, Ph.D. 292 PP. ISBN 974-579-347-7

The purpose of this research was to study opinions of master's degree graduates, higher education, department of higher education, Chulalongkorn University regarding content, teaching-learning process, professional academic progress in higher education and study immediate supervisors' opinions regarding application of knowledge on the job.

The results indicated that the curricular purposes in instilling morality in graduates with both broad and deep knowledge in the field of higher education were perceived at high level. As for content, all required courses were found highly useful. Concerning teaching-learning, graduates were highly impressed by faculty's warm informality and believed graduated to be more self-disciplined, to study according to course silibi before classes and to have more class participation. Regular evaluations and feedbacks were suggested. Most graduates finished coursework in two and a half years and spent one year for thesis. Thesis proposing process was suggested to be shortened.

Academic progress of graduates were at "good" levels with academic accomplishments. Continued knowledge accumulation were reported by training and professional workshops, together with positions as members in various committees not available before graduation.

Immediate supervisors found graduates to be knowledgeable, effective at work, regarded as intellectuals and leaders at high levels. The only significant different opinions was supervisors perceived graduates to be more intellectual and capable at work.

ภาควิชา อุดมศึกษา
สาขาวิชา อุดมศึกษา
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต Pranorm Poomirattanajarine
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา Sukanya Kovilaikool
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาช่วย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	5
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ความสำคัญและบทบาทของการอุดมศึกษา	7
การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา.....	8
ทฤษฎีและแนวคิดสำหรับการสร้างหลักสูตร.....	10
การติดตามผล.....	15
ศาสตร์สาขาวิชาอุดมศึกษาที่เปิดสอนในประเทศไทย	20
หลักสูตรการอุดมศึกษาในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
3 วิธีดำเนินการวิจัย	35
กลุ่มประชากร	35
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	36
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล	38

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล	38
4 การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพของมหาวิทยาลัยและ	
ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของมหาวิทยาลัย	41
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของมหาวิทยาลัย	58
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความก้าวหน้าทางวิชาชีพของมหาวิทยาลัย.....	75
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของมหาวิทยาลัยและ	
ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของมหาวิทยาลัย.....	102
ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของ	
มหาวิทยาลัยและผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของมหาวิทยาลัย	110
5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	151
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	151
วิธีดำเนินการวิจัย.....	151
สรุปผลการวิจัย	153
อภิปรายผล.....	168
ข้อเสนอแนะ	190
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	191
บรรณานุกรม	192
ภาคผนวก	200
ประวัติผู้วิจัย	292

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนมหานักคิดและผู้บังคับบัญชาชั้นต้นที่ตอบแบบสอบถาม	36
2 สถานภาพของมหานักคิดสาขาวิชาอุดมศึกษา	42
3 สถานภาพของผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของมหานักคิด.....	45
4 ความรู้ของมหานักคิดเกี่ยวกับภาคอุดมศึกษาก่อนเข้าศึกษา.....	46
5 เป้าหมายของมหานักคิดในการเข้าศึกษาในภาควิชาอุดมศึกษา	48
6 ประเภทการลาศึกษาต่อของมหานักคิดภาควิชาอุดมศึกษา	50
7 จำนวนปีที่ใช้ในการศึกษาสาขาวิชาอุดมศึกษา	52
8 การใช้เวลาในการทำวิทยานิพนธ์ของมหานักคิด.....	54
9 การมีแนวคิดในการทำวิทยานิพนธ์ของมหานักคิด	56
10 ความคิดเห็นของมหานักคิด ต่อจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	59
11 ความคิดเห็นของมหานักคิดต่อรายวิชาที่เป็นประโยชน์	61
12 ความคิดเห็นของมหานักคิดเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอน	64
13 การปฏิบัติตัวด้านการ เรียนของมหานักคิดขณะศึกษาอยู่ในภาควิชา	67
14 ความคิดเห็นของมหานักคิดเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์	70
15 ความคิดเห็นของมหานักคิดต่อสภาพแวดล้อมและศึกษาในภาควิชา	73
16 สถานที่ทำงานก่อนเข้าศึกษาและหลังสำเร็จการศึกษา	76
17 ภาระงานของมหานักคิดก่อนเข้าศึกษาและหลังสำเร็จการศึกษา	78
18 ตำแหน่งงานของมหานักคิดก่อนเข้าศึกษาและหลังสำเร็จการศึกษา	80
19 การเพิ่มพูนความรู้จากการอบรมก่อนเข้าศึกษาและหลังสำเร็จการศึกษา	82
20 ผลงานวิชาการก่อนเข้าศึกษาและหลังสำเร็จการศึกษา	84
21 ประเภทผลงานทางวิชาการก่อนเข้าศึกษาและหลังสำเร็จการศึกษา	86
22 ลักษณะของผลงานทางวิชาการของมหานักคิดก่อนเข้าศึกษาและ หลังสำเร็จการศึกษา	88

ตารางที่	หน้า
23 จำนวนมหานักคิดที่ให้บริกรทางวิชาการก่อนเข้าศึกษา และหลังสำเร็จการศึกษา	91
24 การทำหน้าที่ต่าง ๆ ในการให้ฝึกอบรม สัมมนาและจัดประชุม ก่อนเข้าศึกษาและหลังสำเร็จการศึกษา	93
25 สาเหตุที่ไม่มีผลงานทางวิชาการก่อนเข้าศึกษาและหลังสำเร็จการศึกษา	95
26 การศึกษาต่อของมหานักคิดหลังสำเร็จการศึกษา	96.
27 ความพึงพอใจของมหานักคิดในการปฏิบัติงาน	98
28 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของมหานักคิด	100
29 ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาชั้นต้น ที่มีต่อความรู้ ความสามารถของมหานักคิด	103
30 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของมหานักคิดและผู้บังคับบัญชา ที่มีต่อคุณลักษณะ ของมหานักคิดในด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน	104
31 ความคิดเห็นของมหานักคิดเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร	111
32 ความคิดเห็นของมหานักคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน	114
33 ความคิดเห็นของมหานักคิดเกี่ยวกับการบริหารของภาควิชา	121
34 ลำดับความประทับใจของมหานักคิดขณะที่ศึกษาอยู่ในภาควิชา	127
35 ความต้องการสมัครเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก สาขาวิชาอุดมศึกษา ของมหานักคิด	130
36 เหตุผลของมหานักคิดที่ต้องการสมัครและไม่สมัคร เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก สาขาวิชาอุดมศึกษา	132
37 การติดต่อกับภาควิชาอุดมศึกษาของมหานักคิด หลังสำเร็จการศึกษาจากภาควิชา	134
38 ความต้องการของมหานักคิดต่อภาควิชาในด้านต่าง ๆ	136
39 มหานักคิดต้องการให้ภาควิชามีบทบาทเกี่ยวกับการศึกษา ของประเทศในด้านต่าง ๆ	138

ตารางที่

หน้า

40	ผู้บังคับบัญชามีความพอใจมหัพัตถิตทางการอุดมศึกษา และการให้ผู้บังคับบัญชาอื่นมาศึกษาในภาควิชา	140
41	ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อคุณภาพบัณฑิตสาขาวิชาอุดมศึกษา	141
42	ความคาดหวังต่อบุคลากรอื่นที่เป็นผู้ได้บังคับบัญชาถ้าได้เข้าศึกษา ในสาขาวิชาอุดมศึกษา	143
43	ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของมหัพัตถิตต่อภาควิชา	145
44	ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาของมหัพัตถิตที่ไม่ต้องการให้บุคลากรอื่น ในหน่วยงานมาศึกษาต่อในสาขาวิชาอุดมศึกษา	146
45	ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการผลิตบัณฑิตทางการอุดมศึกษาของ ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น	147
46	จำนวนมหัพัตถิตที่สังกัดแยกตามหน่วยงาน	202
47	ตำแหน่งงานของผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของมหัพัตถิตในมหาวิทยาลัย	208
48	ตำแหน่งงาน หน่วยงานของผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของมหัพัตถิต ที่อยู่ในวิทยาลัยครูต่าง ๆ	211
49	ตำแหน่งงาน หน่วยงานของผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของมหัพัตถิต ที่สังกัด อยู่ในสถาบันต่าง ๆ	213
50	เรื่องอบรมหรือดูงานในประเทศและต่างประเทศก่อนเข้าศึกษาในภาควิชา	217
51	เรื่องอบรมหรือดูงานในประเทศและต่างประเทศหลังสำเร็จการศึกษา จากภาควิชา	221
52	ผลงานทางวิชาการของมหัพัตถิตก่อนเข้าศึกษาในภาควิชาอุดมศึกษา	227
53	ผลงานทางวิชาการของมหัพัตถิตหลังสำเร็จการศึกษาจากภาควิชาอุดมศึกษา ...	233